Zaterdag 24 Augustus 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4893

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog telef. 1858; Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Tito zal V.S. Ultimatum niet antwoorden

Acheson klaar om voor Veiligheidsraad te brengen.

Turkije vraagt Ruslands goede wil instede van Bases.

DE FRANSE ASSEMBLEE BIJEEN.

door

Jozef Dynan, Parijs.

Joseph E. Dynan

De Nationale Constituerende Vergadering of Assemblée te Parijs besloot met 525 tegen 33 stemmen om de Regering uit te nodigen een nieuw statuut voor Noord-Afrika op te stellen, waardoor de Arabische bevolking een grotere mate van gelijkheid met de Fransen verkrijgt. Dit besluit was een getuigenis van het in de Regering gestelde vertrouwen. Het besluit verwierf de steun van de socialisten, communisten, radicaal-socialisten en verschillende vooraanstaande leden van de Franse Republikeinse Volksbeweging of MRP. Bidault gaf de toezegging, dat het cabinet op korte termijn een statuut zou uitwerken.

Ook gewaagde Bidault van de Algerijnse afscheidingsbeweging tegen het Franse koloniale bewind, waarbij hij opmerkte, dat de Fransen op alle plaatsen onder Franse souvereiniteit zullen worden gehandhaafd. Wij leven in een tijdperk van een algemene drang naar emancipatie, maar dat wil niet zeggen dat wij ons werk zullen laten varen of gebieden zullen afstaan,maar wel dat wij ons zullen aanpassen. Volgens Bidault was het feit dat deze critiek in het Franse parlement gehoord kon worden het bewijs dat zij onverdiend was. Vlak voor Bidault ophield en men dus tot de bovenbedoelde stemming zou overgaan, riep iemand op de openbare tribune „Leve Algerije", waarop de voorzitter Vincent Auriol de gaanderij liet ontruimen.

Bij het begin der debatten had Ferhat Abbas, uit Constantine, om autonomie voor Algerije binnen het kader van het Franse rijk gevraagd. Wij zijn federalisten, geen separatisten, aldus Abbas, die uiteenzette dat Algerije een federale grondwet wenst.

François Quilici, een conservatief uit Oran, bracht te berde, dat Abbas niet de jonge mohammedanen van Noord-Afrika zou vertegenwoordigen, doch slechts een volksmenner was van een partij die gelijke rechten voor de Europese en Arabische bewoners wenst. Deze partij heeft een manifest uitgegeven, waarin contact gevraagd wordt met gelijkgezinde groepen in het Franse rijk, zoals in Viet Nam en Indo-China.

Edouard Depreux, Minister van Binnenlandse Zaken, deelde hierop aan de Assemblée mede, dat zijn departement een programma ter verbetering van het onderwijs in Noord-Afrika had aangenomen, alsmede een vijfjaarsplan voor de industriële en landbouwkundige ontwikkeling (Parijs, (AP) 23.8).

DE VREDES-CONFERENTIE.

Nederlandse voorstellen.

Bij het opstellen van het Italiaanse vredesverdrag kwam Nederland met enkele wijzigingen voor de dag in het door de Ministers van Buitenlandse Zaken der Grote Vijf opgestelde ontwerp. In plaats van dat Italië de oorlog verklaard had, zou Nederland wensen te lezen: de oorlog uitgelokt.

Visjinski steunde een voorstel voor een mindere formulering, omdat volgens hem Italië toch maar nummer 2 en misschien — na Duitsland en Japan — nummer 3 was, maar hij verklaarde tegen het Nederlandse amendement te zijn omdat hij meende dat men de text zoals door de Ministers opgesteld niet moest aantasten. Een lang dispuut ontstond over de vraag of men een aanvalsoorlog kan verklaren of niet. De text van het verdrag zegt, dat Italië een aanvalsoorlog heeft verklaard, maar E. Kupers (Nederland hield dat men wel een oorlog, maar niet een aanvalsoorlog als zodanig kan verklaren. W. R. Hodgeson (Australië) was het hiermede eens.

Visjinski stond nogmaals op om te zeggen, dat niemand verwacht dat Italië zijn schuld zou bekennen, maar dat als Italië aan een van de Geallieerden oorlog verklaart, het de oorlog opent met alle Verenigde Naties. Geen enkele oorlogvoerder zal ooit erkennen dat zijn oorlog een aanvalsoorlog is, zoals geen enkele bandiet zijn daden als euveldaden ziet, behalve voor de rechtbank wanneer een apert schuldige een lichter vonnis tracht te krijgen.

Bij de stemming kwam het Nederlandse amendement er met 11 tegen 9 (tegen stemden: Verenigde Staten, Groot Britannië, Sovjet-Rusland, Frankrijk, Tsjechoslowakije, Joegoslavië, Oekraïne, Wit-Rusland, Polen). (Parijs, (AP) 23.8).

TURKIJE EN DE DARDANELLEN.

door

Edwin B. Greenwold, Ankara.

Turkije, dat de Russische aanspraken op de Dardanellen botweg heeft afgewezen, zeide in een commentaar dat het moeilijk is te begrijpen wat de Russen eigenlijk willen. In de regeringsnota welke Vrijdagavond werd gepubliceerd staat dat Turkije zelf erin geïnteresseerd is de Zeeëngten uit alle macht te verdedigen tegen elken aanvaller, wie hij ook zij. Nu alle landen zich inspannen om een tijdperk van vrede te doen aanbreken, zou het zeker misplaatst zijn maatregelen voor een sterkere verdediging te gaan treffen, temeer daar de Turkse regering het wantrouwen niet begrijpt. Turkije stelt zich op het standpunt, dat de beste waarborg voor de veiligheid der Sovjet-Unie niet is een bevoorrechte positie van dat land in de strategische stellingen der Zwarte Zee, maar goede en vriendschappelijke verhoudingen met een sterk Turkije. Turkije heeft besloten alles op alles te zetten om dit allergelukkigste tijdperk te openen, doch dan moet het ook kunnen rekenen op de goede wil van zijn noorderbuur (Ankara, (AP) 24.8).

HET JOEGOSLAVISCH-NOORDAMERIKAANS GESCHIL.

Dean Acheson, ondersecretaris van Buitenlandse Zaken, zeide niets of de Verenigde Staten voldaan zijn met de vrijlating van de vliegers. Evenmin wilde hij zeggen, of de zaak voor de Veiligheidsraad gebracht zal worden, nu volgens de Beogradse radio de Joegoslavische regering het Noordamerikaanse ultimatum van de hand gewezen heeft „als niet meer ter zake dienende."

Heden worden de graven geopend, waarin de vijf gedode vliegers zijn begraven. De Noordamerikaanse onderzoekcommissie zal nagaan of ze aan kogels gestorven zijn, of met parachutes zijn neergekomen.

Wel verklaarde Acheson, dat de Verenigde Staten erop zullen staan, dat ook de Turkse officier wordt vrijgelaten zodra hij kan reizen. Hij was lid van de bemanning van het vliegtuig, dus de Noordamerikanen staan voor hem in. Acheson ontkende het verhaal als zouden de Noordamerikanen wel 20 of 30 vluchten over Joegoslavië hebben gemaakt.

Tevens verklaarde Acheson, dat de Verenigde Staten besprekingen willen openen om de Donauvaart voor alle betrokken landen mogelijk te maken.

Op een vraag of de Noordamerikanen schepen in gebruik hadden, die de Duitsers indertijd van de Joegoslaven hadden gestolen, zeide Acheson, dat de Verenigde Staten „in Oostenrijk enkele schepen heeft, die het eigendom van anderen dan Oostenrijkers zijn" (Washington, (AP) 24.8).

HET HANDVEST EN DE VREEDZAME REGELING.

Dean Acheson en Herschel V. Johnson, de Noordamerikaanse vertegenwoordiger in de Veiligheidsraad, zijn elk ogenblik klaar een actie tegen Joegoslavië te beginnen op grond van artikels 34 en 35 van het Handvest der Verenigde Naties, hoofdstuk VI, volgens welke artikelen de Veiligheidsraad een onderzoek kan instellen als de internationale vrede en veiligheid gevaar lopen door een geschil (New York, (AP) 24.8).

LEON DEGRELLE VERTROKKEN.

Buitenlandse zaken heeft de Belgische ambassade ervan in kennis gesteld, dat Leon Degrelle, de vroegere rexistische (fascistische) leider, Donderdagavond van Spaans gebied is vertrokken (San Sebastian, (AP) 24.8) Degrelle was gekleed in een Duitse uniform, toen hij op 8 Mei 1945 vlak bij het strand met een Duits oorlogsvliegtuig neerkwam. Hij moest in een ziekenhuis worden opgenomen en werd tot nu toe steeds vastgehouden, terwijl Spanje steevast weigerde hem uit te leveren aan de geallieerden die hem opeisten als oorlogsmisdadiger. Buitenlandse zaken deed bovenstaande mededeling mondeling en zeide ook niet hoe of waar het geschied was. Er gaan echter geruchten, dat hij naar Portugal is gegaan (San Sebastiaan, (AP) 24.8).

AARDBEVING OP SICILIË.

Te Messina werd een lichte aardbeving gevoeld, doch er zijn geen slachtoffers (Rome, (AP) 24.8).

ANTI-COMMUNISTEN.

Ansa, het Italiaanse nieuwsbureau, zeide dat met bommen en kogels een aanval werd gedaan op een communistisch nest te Lambrate, een voorstad van Milaan. De bom ontplofte in de kamer, waar de communistische partijleiders zouden hebben vergaderd, waren zij niet op het laatste moment naar elders vertrokken. Van buiten werden nog drie bommen geworpen. Ook werd er geschoten. Een van de aanvallers werd gepakt (Rome, (AP) 24.8).

10 RUSSEN GEARRESTEERD.

In Brussel zijn tien Russen, oud-officieren in het tsaristische leger, in hechtenis gesteld. Redenen werden niet opgegeven. Een hunner is Generaal Alexis Arkangelski, leider van het Wit-Russische leger in de eerste wereldoorlog (Brussel, (AP) 24.8).

NEHRU HOOFD DER REGERING.

Reuter meldt uit Nieuw Delhi, dat Nehru, voorzitter van de Congres-partij, benoemd is tot hoofd van de interim-regering van Brits-Indië (Londen, (AP) 24.8).

BEVIN NAAR LONDEN.

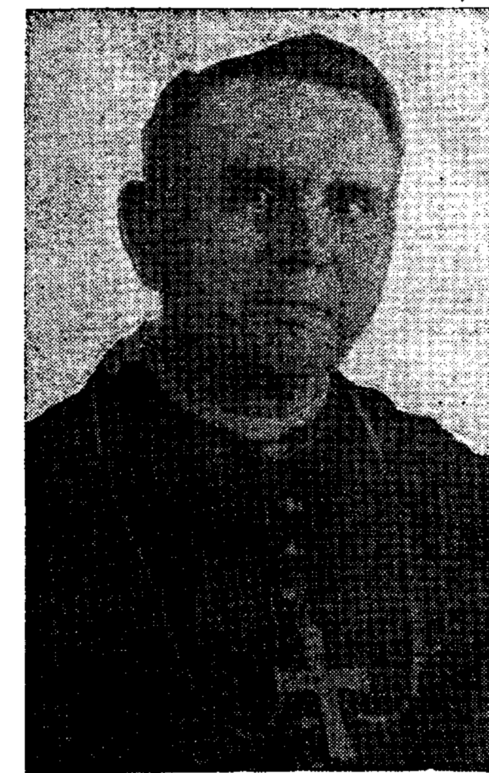
Ernest Bevin is teruggevlogen naar Londen om met Clement Attlee te overleggen inzake de Europese geschillen en Palestina. A. V. Alexander is waarnemend leider van de Britse afvaardiging in Parijs. (Parijs, (AP) 24.8).

Op Reis.

Voor het eerst sedert 1935 zal onze Vader-in-God, de Apostolisch Vicarius, morgen de reis naar Europees Nederland en Rome ondernemen. Voor het eerst zal zulks per vliegtuig gaan, teken van de moderne tijd, waarin hoge praelaten en nederige kloosterzusters door de lucht op en neer reizen. Hoe weinige jaren scheiden ons van de wrakke scheepjes waarin Monseigneur Niewindt weken de baren doorkliefde! Hoe prozaïsch is de tocht die thans minder uren telt dan vroeger dagen en weken!

Curaçao heeft het voorrecht gehad zijn kerkvoogd tijdens de moeilijke oorlogsjaren bij zich te hebben; een geluk dat Suriname niet beschoren was. Hoewel bezoeken aan de Bovenwinden lange tijd niet mogelijk waren, kon Monseigneur Verriet, die elk jaar Aruba en Bonaire bleef bezoeken, telegrafisch in verbinding blijven met de gelovigen daar, welke Zijne Hoogwaardige Excellentie bij de eerste de beste gelegenheid trouwens is gaan bezoeken.

Op nationale en kerkelijke feest- en gedenkdagen was Monseigneur Verriet in de moeilijke oorlogsjaren in ons midden, ging Hij ons voor in gebedsactie of beurde Hij ons op door Zijn woord — juist tijdens de oorlog kregen de preken des kerkvoogds een zo biezondere klank en nationale inhoud. Onvermoeid en ongebroken — ofschoon Monseigneur Verriets gezondheidstoestand somwijlen minder goed was — stond onze kerkvoogd als een ware Vader-in-God temidden van zijn gezin, bekleed met het sierkleed des karakters hetwelk de grote bisschop St. Paulus met zoveel luister beschrijft.

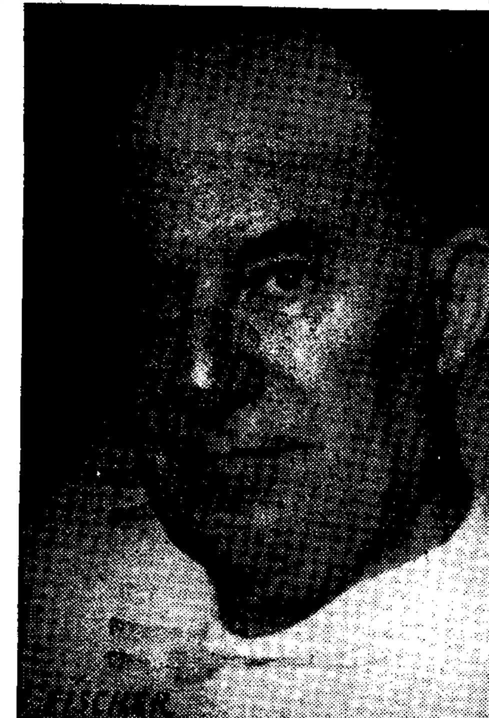

MGR. P. I. VERRIET O.P.
Het verlaten Brionplein.

Een vaderlijk bestuurder, die wars was van het groots gedoe, maar wiens voordeur aan het Brionplein steeds openstond voor hogen en lagen die Vader-Bisschop wilden spreken. Verlaten ligt thans het Brionplein.

Morgen gaat onze Kerkvoogd, wiens familie in Nederland zo zwaar getroffen werd bij de verwoesting van Venray, verwanten en vrienden, confraters en autoriteiten bezoeken.

Monseigneur Verriet zal daarbij vergezeld worden door den misschien bejaarden, maar geestelijk altijd jeugdigen Pater Bührs, die in geen vijftien jaar vacantie heeft gehad.

PATER R. BUHRS O.P.
Altijd jeugdig.

Wij vragen namens katholiek Aruba, Bonaire, Curaçao, St. Maarten, Saba en Statius, den Almachtige de elementen te gebieden onzen Kerkvoogd en Pater Bührs te willen dienen, opdat beiden na een goede vacantie en wat onzen Apostolisch Vicarius betreft gesterkt door de zegen van onzen Heiligen Vader, na enige maanden behouden terugkeren.

Goede reis, Monseigneur Verriet, Pater Bührs!

het nieuws van vandaag

Het ziet er naar uit, dat de Veiligheidsraad zijn derde zaak krijgt op te lossen, sedert 51 landen op 26 Juni 1945 het Handvest te San Francisco hebben getekend om vrede en sociale rechtvaardigheid te brengen.

Dean Acheson, die Buitenlandse Zaken in Washington waarneemt zolang Byrnes in Parijs bezig is — met Bevin tijdens een zeer lang onderhoud—, heeft reeds voeling gehouden met Herschel V. Johnson die de Verenigde Staten in de Veiligheidsraad vertegenwoordigt. Tito heeft medegedeeld dat hij niet zal antwoorden op het Noordamerikaanse ultimatum, omdat het niet meer ter zake dienende is. Zoals men uit het nieuws kan lezen, had Tito vermoedelijk lucht gekregen van de komst van dit ultimatum, zodat hij twee uren voor het binnen was, de vliegers los liet. Radioluisteraars hebben nu gehoord, dat hij verklaarde geen antwoord meer te geven.

Op grond van de artikelen die vreedzame regelingen van disputen mogelijk maken, kunnen de Verenigde Staten, indien zij niet voldaan zijn, deze zaak nu voorleggen. Dit zou dan de derde wezenlijke geschilzaak zijn.

De eerste was inzake de Russische troepen in Iran, die volgens en verdrag van 1942 voor 2 Maart 1946 moesten zijn vertrokken. Dit gebeurde niet en de zaak kwam voor de Veiligheidsraad, waarbij Gromyko de onsympathieke daad stelde door weg te lopen. Ondertussen kwam het toch tot een goede oplossing, want 21 Mei lichtte Iran de Veiligheidsraad in, dat op 6 Mei — de datum welke door de Veiligheidsraad was gesteld — de Russische troepen waren vertrokken.

De tweede zaak was de verbreking van diplomatieke betrekkingen met Franco, op de agenda geplaatst door den Poolsen marionet van Moskou, Dr. Oscar Lange. Een subcomité van Polen, Australië, Brazilië, China en Frankrijk nam de zaak in studie en bevond o.a. dat nog 2205 gevaarlijke nazies in Spanje toevlucht hadden, dat door middel van Spaanse activa fascistische broeinesten op het Westelijk halfrond werden gevoed, dat er 840.000 man onder de wapenen wordt gehouden buiten de Falange, de politie; dat de ondergrondse naziebeweging in Duitsland van Spanje uit werd geleid. Men adviseerde om gezamenlijk de diplomatieke betrekkingen te verbreken, als Franco voor September niet onttroond was, omdat dit regiem een gevaar voor de wereldvrede betekende. De Veiligheidsraad moet hierover nog verder beslissen en reeds zal de derde zaak aan hem worden voorgelegd.

De Geschiedenis in Wording — XXXI

Ruslands activiteit.

Niemand zal zeggen, dat een blijde week achter de rug is. Het Noordamerikaanse ultimatum aan Tito ligt nog te dicht achter ons. Weliswaar is alles met een sisser afgelopen, omdat Rusland kennelijk zich nog niet voldoende ten vrede heeft voorbereid om een oorlog te kunnen voeren, maar de gespannen sfeer der politieke huichelarij is er door verscherpt. Polen protesteert tegen Engeland; Joegoslavië tegen de Verenigde Staten; in Palestina worden mensen als vee vervoerd; in Calcutta vallen doden bij duizenden; Rusland demonstreert zijn raketvliegtuigen en de Verenigde Staten hun vloot. Terwijl de Britse marine reeds enige tijd in volle actie is teneinde de illegale immigratie van Joden naar Palestina te beletten. De aankomst van de Britse kruiser Ajax uit Malta te Haifa werd indertijd als eerste maatregel in deze actie beschouwd. Op alle vaarwegen van Midden Europa tot aan de kusten van Palestina patrouilleren Britse schepen bemand met speciale troepen. Wordt een schip met illegale immigranten aangehouden, dan wordt dit onder bewaking van een deel dier troepen gezet, die het schip naar een der afgesproken havens moet brengen.

Jamal Hoesseini, vice-voorzitter van de Arabische hoge commissie voor Palestina, heeft aan Engelse en Noordamerikaanse verslaggevers meegedeeld, dat 6 van de 7 leden der Arabische Liga tegen een verdeeld of een federatief Palestina zijn. Naar hij zeide zullen de Arabische staten de voorgestelde besprekingen in Londen als een voorspel gebruiken voor het voorleggen aan de Verenigde Naties van de Arabische belangen in Palestina.

President Truman blijft al geruime tijd volharden, dat hij nog geen beslissing heeft genomen ten aanzien van het plan vogr een federaal Palestina. Hij zeide hierover met den Britsen eerste-Minister Attlee in contact te zijn geweest en verzekerde dat een beslissing in deze quaestie geheel en al binnen zijn bevoegdheid ligt en geen enkele grondwettelijke quaestie hierbij betrokken is.

Geruchten als zouden hij, Attlee en Bidault dezer dagen over dit en andere brandende problemen een samenspreking hebben, werden gisteren door Downingstreet met stelligheid tegengesproken.

Ondertussen hielpen in het Caraoloskamp op Cyprus, even buiten Famafusta en vlak bij de zee, burgers de Britse militairen bij het in gereedheid brengen van het kamp.

Het kamp is omringd door een drie meter hoge dubbele omheining van prikkeldraad. Reeds zijn 200 tenten opgezet. Verder zijn er in het kamp nog 20 stenen hutten, die in 1919 zijn gebouwd ter herberging van Wit-Russische vluchtelingen.

Wie wat bewaart heeft wat! Wie had kunnen denken, dat deze oude barakken na twintig jaren weer bewoners zouden krijgen? En wie zal zeggen wie over twintig jaren de gedwongen bewoners van Dachau en Vught e.d. zijn?

De toevloed van Joden blijft ondertussen groot. Een correspondent van Reuter schrijft, dat volgens berichten uit Duitsland en Midden-Europa de Joden, die illegaal in Palestina willen inwijken, dwars door Europa worden geholpen door middel van op grote schaal werkende geheime organisaties, welke, naar men gelooft, met een niets ontziende doelmatigheid en strenge discipline te werk gaan. Haar ongeschreven wetten, die zelfs het maximum bepaalt, dat als bagage mag worden meegenomen, zijn voor alle Joden, die zich aan haar toevertrouwen in de hoop het Heilige land te bereiken, bindend.

Berichten betreffende de illegale Joodse immigratie mogen niet door de Palestijnse pers en radio worden gepubliceerd, hetgeen wel bewijst, dat de overheid zich zwak voelt, daar instelling van censuur moeilijk anders verklaard kan worden dan een geweldmiddel om eigen zwakte te verbloemen.

Dankbaar intimideringsmiddel is ook steeds het vinden van bezwarende documenten. In de afgelopen oorlog vonden de Duitsers die steeds in leeggelopen ambassades, waarna later de geallieerden ze vonden toen de Duitsers aftrokken. Is het wáár dan geeft het geen hoge dunk van het doen en laten der met goudbrokaat beklede diplomaten — en is het niet waar, dan vervult het ons met schaamte over wat bezettende autoriteiten durven uitdenken.

In elk geval kwamen bij de Russische wapenloze aanval op Turkije om de Montreux-conventie te wijzigen, (waarover in ons overzicht van vorige week) enkele papieren van pas, welke op Buitenlandse Zaken te Berlijn werden „gevonden" (men „vindt" zulke stukken altijd op geschikte ogenblikken).

De gevonden gegevens voor Turkije zijn ontleend aan telegrammen van Von Papen, Duits ambassadeur te Ankara, aan Von Ribbentrop. In Mei 1941 seint Von Ribbentrop aan Von Papen, dat Duitsland een geheim verdrag zal sluiten met Turkije, dat het eerste land in staat zal stellen onbeperkt wapenen door Turkije te vervoeren.

In Januari 1942 zegt Saradzjogloe, Turkije's Minister-President, dat Turkije's neutraliteit veel voordeliger is voor de mogendheden van de as dan voor Engeland en in Augustus 1942, dat hij vurig hoopt, dat de Sovjet-Unie vernietigd zal worden, hetgeen alleen mogelijk is, als ten minste de helft der Russen wordt gedood. In December 1942 spreekt de assisten-chef van de Turkse generale staf tegenover den Duitsen militairen attaché er zijn verbazing over uit, dat zijn tijdig

aan den attaché doorgegeven berichten over een op handen zijnde landing der Geallieerden in Noord-Afrika niet door tegenmaatregelen van Duitse zijde zijn gevolgd.

Vooral de aantijgingen tegen Rusland zullen Moskou hoop hebben gegeven zijn wensdroom uit de tiende eeuw in vervulling te zien gaan: de macht aan de zee-engten der Dardanellen. Het mocht niet baten. Turkije's moderne leger, geruggesteund door de Westerse geallieerden, maakte het mogelijk een kort „neen" te zeggen.

Maar Rusland zette zijn actie om het Midden-Oosten onder invloed te krijgen, voort, sedert het in 1942 begon en door Gromyko's weglopen uit de Veiligheidsraad in het laatste voorjaar de Russische belangen in Iran nog onderstreepte. Maar ook het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft thans een verklaring gepubliceerd over de toestand in het Zuid-Perzische oliegebied, waarin wordt gezegd dat de Perzische olievelden en raffinaderijen tijdens de oorlog in belangrijke mate hebben bijgedragen tot de geallieerde overwinningen op alle fronten. „De Perzische petroleum is van grote en vitale betekenis in de toekomstige welvaart van de volken der wereld en het is het gezamenlijk belang, niet alleen van Perzië en Groot Britannië, maar ook van de wereld in het algemeen, dat dit zo zal zijn. De Britse regering zal alle uitvoerbare maatregelen aanmoedigen, welke er op gericht zijn om de levensstandaard van de Perzische employees en arbeiders van alle categorieën nog meer te verhogen".

„Het is de verantwoordelijkheid van de Perzische regering", aldus de verklaring, „te zorgen dat een zodanige veiligheid in het land bestaat, dat de betekenis van de Perzische petroleum ten volle tot haar recht komt in de economie van Perzië en van de wereld".

De klemtoon, welke Engeland op de sociale voorzieningen legt, die het zegt te zullen treffen, is natuurlijk in de eerste plaats een belofte op welks inlossing de betrokkenen moeten wachten (men denke aan de beloften aan Arabieren en Joden in 1917), maar ten aanzien van communistisch Rusland is deze daad niet onhandig. De olie-employees, gevoed en voldaan in een kapitalistisch — zonder, zoals onder socialistisch-communistische invloed geschiedt, aan dit woord enige demigrerende bijbetekenis te hechten — bedrijf, zullen zeker liever de schrale sociale voorzieningen der Westerse mogendheden in vrijheid hebben dan de rijke materiële voorzieningen van een land, waar men geestelijk zichzelf niet zijn mag.

Een intellectueel of semi-ontwikkeld mens, tevens communist, bestaat practisch niet, omdat het totalitaire regiem van Moskou, evenmin als van Berlijn, intelligentie verdraagt of ontwikkeling toelaat. De zwakkeren buigen wel en de beteren gaan in concentratiekampen, waarvan Siberië er tientallen bezit.

CURAÇAO

GEESTELIJK ADVISEUR.

Tot geestelijk adviseur van de Curaçaose Katholieke Partij is door den Apostolisch Vicarius aangesteld de zeereerwaarde Heer Hulio Henriquez, pastoor van San Willibrordo.

„MUSS ES SEIN?"

Ziet daar de vraag, welke Beethoven de cello bij het begin van het laatste deel van zijn kwartet Op. 135 met het motief g - e - as in een weemoedige stemming laat stellen, om deze vraag door de eerste viool bij het inzetten van het allegro tempo resoluut te laten beantwoorden met het motief a - c - g. „Es muss sein!"

De lezers zullen wel begrijpen, dat ik het heb over het concert van het Lener strijkkwartet gisteravond in Theater Brion, waarin dit pracht ensemble ons een boek opensloeg van de kwartet litteratuur over een tijdperk van ruim honderd jaar.

Begonnen werd met het kwartet Op 76 No. 5, omstreeks 1790 door Haydn geschreven, wiens kwartetstijl aanspraak maakt op de roem het voorbeeld van latere tijden geworden te zijn.

Daarna volgde het hierboven genoemde kwartet van Beethoven, waarvan de meester het laatste deel aanduidde met „Een moeilijk genomen besluit".

Na de pauze werd tot slot gespeeld het kwartet Op. 10, dat in 1903 geschreven is door Claude Debussy, wiens scheppingen het aspect der Europese muziek na 1900 volkomen veranderd hebben.

Als toegift gaven de Leners ons een der midden-gedeelten van het kwartet, dat in 1903 door Maurice Ravel geschreven is. Niet moeilijk is het verwantschappen aan te wijzen tussen de muziek van Debussy en die van zijn tijdgenoot Ravel. Is Debussy de gevoelige mens, den vertegenwoordiger van de Franse componisten van het tijdperk 1890—1915, wiens scheppend vermogen tot ver buiten de grenzen van zijn vaderland invloed oefende, Ravel is de geboren musicus, wiens artistieke ambities louter van toonkunstige aard zijn.

Wat nu te zeggen van het Lener kwartet zelf? Wij hebben reeds tot onze grote vreugde ondervonden, dat dit kwartet behoort tot de besten op dit gebied. Te spreken over de meesterschap van Lener, die met vuur zijn ensemble leidt, de tere, gevoelige toon van Kuttner, die Lener trouw ter zijde staat, de volle ronde toon van Harsanyi, die de schakel vormt tussen de violen en de cello, en de diepe edele toon van Deri, die rustig (ook in zijn houding) de zaak beheerst, zou men in herhaling vallen.

Ik wil daarom eindigen door met Beethoven de vraag aan het hoofd hiervan te stellen: „Moet het zijn", dat wij dit pracht ensemble voor het laatst op Curaçao hebben gehoord?, maar in tegenstelling met den meester deze vraag te mogen beantwoorden met „Het moge niet zijn!" Alzo: Au revoir.

R.B.

CURAÇAOSE PALESTINA-OPBOUW-VERENIGING.

De Persdienst van het Palestina-Comité voor Curaçao, schrijft ons:

Op Woensdagavond, 21 Augustus, zijn een aantal Joodse ingezetenen bijeengekomen om te geraken tot de definitieve oprichting van de Curaçaose Palestina-Opbouw-Vereniging. Deze vereniging is een voortzetting van het reeds vroeger bestaande Palestina-comité en stelt zich tot doel het verlenen van morele en materiële steun aan de Joodse bevolking van Palestina.

In zijn openingsrede memoreerde de heer Dr. M. Taytelbaum, voorzitter van het voorlopig bestuur, de vreselijke toestand, waarin nog steeds duizenden Joden in Europa verkeren. Zij bevinden zich daar in een hopeloze situatie zonder uitweg, aldus spreker, en er is voor hen geen oplossing meer mogelijk dan emigratie naar Palestina. Het is dan ook de plicht van elkeen mede te werken, dat voor hen de deuren van Palestina worden geopend, opdat zij zich daar een nieuw menswaardig bestaan kunnen opbouwen.

De voorzitter stelt hierna voor om rabbijn I. Jessurun Cardozo, die de vergadering bijwoonde als adviseur van het voorlopig bestuur, tot erevoorzitter te benoemen, en geeft hem vervolgens het woord. Rabbijn I. Jessurun Cardozo sprak over de concentratiekampen, waarin vele Joden in Europa nog steeds moeten leven en waarin zij in vele gevallen nog steeds worden bewaakt door Duitsers. Spreker merkt verder, in verband met de vele ondeskundige commentaren, die in de pers verschijnen, op, dat het onjuist is om over een door Engeland afgelegde belofte te spreken, aangezien de mandaatsovereenkomst, waarin primair de plicht wordt opgelegd de vestiging van het Joods Tehuis te verzekeren en derhalve de immigratie te vergemakkelijken, op de conferentie van San Remo in 1920 door 52 naties is ondertekend en twee jaar later door de volkenbond is geratificeerd. Hieruit volgt, dat uitdrukkingen als illegale vluchtelingen of illegale immigranten totaal misplaatst zijn. Illegaal is het gehele beleid van de mandataris, die de immigratie beperkt en de ontwikkeling van het Joods Tehuis tegenhoudt in strijd met de verplichtingen, bij het mandaat opgelegd.

Nadat de voorzitter na de bezielde rede van rabbijn Cardozo de behandeling der statuten aan de orde heeft gesteld en deze na een korte toelichting door de aanwezigen worden goedgekeurd, wordt de bijeenkomst besloten.

Het ligt in de bedoeling zo spoedig mogelijk een propaganda-avond te organiseren, waartoe een groter aantal personen kan worden uitgenodigd.

FEEST IN HET ZEEMANSHUIS.

Morgenavond wordt er feest gehouden in het Katholieke Zeemanshuis aan de Klipstraat van 20 tot 23.30 uur.

De „Happy Musicmakers" zullen de muziek verzorgen.

SCHEEPSBERICHTEN.

Svolder naar Carupano; Evelyn van Aruba; Evangeline Park naar La Guayra; Ino van Maracaibo; Windermeer Park van Vancouver.

MAX EUWE NAAR CURAÇAO?

C. F. van Tongerloo schrijft namens drie schaakverenigingen:

De snelschaakkampioenschappen van Curaçao behoren nog maar juist tot het verleden of de organisatoren van onze schaakgemeenschap hebben reeds weer plannen opgevat voor grotere evenementen op schaakgebied.

Er is namelijk contact gezocht met Dr. Maij Euwe, met als resultaat dat de Nederlandse schaakkampioen zich onvoorwaardelijk en met groot enthousiasme bereid heeft verklaard een officiële uitnodiging van schakend Curaçao om een bezoek aan ons eiland te brengen te aanvaarden, waarbij aan de organisatoren de samenstelling van het programma werd overgelaten.

Gezien de ervaringen opgedaan tijdens de bezoeken aan Curaçao van de schaakmeesters Aljechin en Pratt zal zeer zeker ook nu veler belangstelling weer uitgaan naar enige simultaanwedstrijden waarbij een groot aantal schaakspelers gelijktijdig gelegenheid wordt geboden zich met den exwereldkampioen te meten.

Voordat de organisatoren zich echter kunnen gaan verdiepen in het zo zorgvuldig mogelijk samenstellen van een programma dienen zij in staat gesteld te worden de officiële uitnodiging te verzenden.

Hoewel de drie schaakverenigingen, die Curaçao telt, haar verenigingskassen ter beschikking hebben gesteld, zal het toch nog noodzakelijk zijn dat een aantal ingezetenen die belangstelling voor dit hernieuwde contact met Nederland gevoelen hun penningske offeren ter dekking van de passagekosten, die een aanzienlijk bedrag vertegenwoordigen.

Hierbij zal ook aan grote maatschappijen, verenigingen en groot zakenlieden een verzoek tot donatie worden gericht met eventuele publicatie van de namen dezer donateurs.

Steunt dus het comité van inzameling indien het een dezer dagen bij u mocht aankloppen. Iedere bijdrage is welkom en kan desgewenst worden toegezonden aan den Penningmeester Mr. S. W. van der Meer, adres Kerkstraat 14

STUYVESANT.

De Stuyvesant is jongstleden Woensdag in Suriname aangekomen. Vermoedelijk zal de heer Johan van de Walle, hoofd van de Gouvernementspersdienst aldaar per Stuyvesant dan wel per Lechistan, Suriname verlaten.

DE ARUBAANSE LEDEN.

De Regeringspersdienst deelde ons hedenmorgen mede dat het door ons uit het Nieuws (van Suriname) overgenomen bericht inzake de Arubaanse leden ter Rijksconferentie geheel uit de lucht gegrepen is. De correspondent van Het Nieuws moet zich vergist hebben. Toen de Gouverneur op Aruba was, werd overlegd, dat het Arubaanse lid van de Raad van Bestuur, de Arubaanse statenleden en de leden van de Raad van Politie tezamen enkele namen zouden vergaren en aan den Gouverneur voorleggen. Mocht zich dan t.a.t. de menselijkheid voordoen dat ook Aruba's stem in de Rijksconferentie wordt gehoord, dan zou de Gouverneur hieruit wellicht iemand kunnen benoemen.

MIDDEN EN ZUID AMERIKA

VENEZOLAAN DOOR CHAPITA MISHANDELD.

Het blad „Ultimas Noticias" heeft de verklaring van den Venezolaan Jesús M. Vieazquez Laya gepubliceerd, die in Ciudad Trujillo op last van den President Alias Chapita gevangen werd gezet. Deze Venezolaan werd gruwelijk mishandeld in de gevangenis, waaruit het hem gelukte te ontsnappen. Velázquez vertelde de mishandelingen op last van den President, Chapita in deze gevangenis.

LANDBOUWPRODUCTIE.

Het Caracaanse blad El Nacional meldt, dat de productie gedurende de laatste oogst aanzienlijke vermeerdering vertoont: de suikerproductie van Mei gaf een totaal aan van 3360 ton en deze productie zal stijgen zodra de nieuwe centrale in El Turbio zal beginnen te werken: ofschoon de rijstproductie nog niet geteld is, tonen statistieken van de Banco Agricola aan, dat met tot nu toe 13.025.794 kilogrammen maïs heeft geteeld.

STEENLEGGING EN HULDEBETOGINGEN OP BONAIRE.

Donderdagmorgen hield Zijne Excellentie de Gouverneur een openbare audiëntie op Bonaire voor de ambtenaren en particulieren. Na afloop bezocht de Landvoogd met den gezaghebber den heer J. Paap het postkantoor, het douanekantoor, het ontvangerskantoor, het Fort radiostation en de Brionkazerne. Vervolgens had een bespreking plaats met den Gezaghebber, het Statenlid L. D. Gerharts, en den landraad C. Hellmund.

's Namiddags had een biezondere plechtigheid plaats, nl. de eerste steenlegging van het Tehuis voor Ouden van Dagen, dat door het Wit Gele Kruis is opgericht.

Bij deze steenlegging waren aanwezig: de geestelijken van Bonaire en Pastoor Henricus C. Penninx O.P., geestelijk adviseur; Moeder Eularia van het hospitaal, L. D. Gerharts, Statenlid; C. Hellmund, landraad; de Venezolaanse Consul F. Casanova Tovar, Or. Loe, gouvernementsgeneeskundige; Mevrouw van Eyck, de heren Van der Dijs en Blankman en andere vooraanstaande Bonairianen van Kralendijk en Rincon. De Heer A. W. A. Lendering, de bouwmeester van het nieuwe gesticht, en Henny Eman, het Arubaanse Statenlid, die op een zakenreis Bonaire bezocht, begroetten de Landvoogd en zijn echtgenote.

Bij aankomst bood een meisje Mevrouw Kasteel, die reeds een corsage van Bonairiaanse orchideetjes droeg, een prachtige bloemenruiker aan. Het meisjeskoor zong met orgelbegeleiding het Wilhelmus, waarna de voorzitter van het Wit Gele Kruis, Kapitein Emile van de Laarschot, het woord nam en Zijne Excellentie den Gouverneur en echtgenote welkom heette. Hij prak zijn dank uit dat de Landvoogd Zijn dienstreis zo geregeld had, dat de steenlegging door Hem kon geschieden, een gebaar dat ook Bonaire zeer op prijs stelt.

De spreker herinnerde aan het feit, dat de 10e April 1945 de eerste onderhandelingen begonnen zijn, waarbij de grootste drie moeilijkheden waren: het financiële vraagstuk, het verzorgingsvraagstuk, en de plaats. Door de steun van den Gouverneur kon de eerste moeilijkheid opgelost worden, de landvoogd toonde niet alleen erelid, maar ook werkend lid te zijn. Het verzorgingsvraagstuk werd opgelost door de bereidwilligheid en de opoffering van de Zusters van Roosendaal. Ook de plaats werd gevonden, nabij het hospitaal.

Na een woord van dank en hulde aan den heer Lendering, drukte Kapitein Van de Laarschot de hoop uit, dat het gesticht een baken van liefdadigheid zal zijn in een omgeving waar dikwijls geldwinnen te veel aandacht in beslag neemt en het wel eens vergeten wordt, dat de gegoeden de plicht hebben de minderbedeelden bij te staan.

„Moge", besloot de spreker, „het op te trekken gebouw een aansporing zijn voor diegenen die de gaven van geest en handen in dienst der liefdadigheid stellen."

Pastoor Penninx zegende de steen en las de text voor, welke vervolgens met muntstukken in de koker gesloten en na ondertekening van den Gouverneur en de genodigden in de steen geplaatst werd.

De Gouverneur nam vervolgens het woord en wees erop dat boven sociale maatregelen — waarvan het belang zeker niet te onderschatten is de christelijke caritas staat. De landvoogd onderstreepte dat van alle — nu voorbije beschavingen slechts de christelijke die grote liefdadigheid, de zorg voor Ouden van Dagen en gebrekkigen kent. Vervolgens beklemtoonde Hij dat de laatste tijd belangrijke sociale maatregelen getroffen worden, echter steeds gebeurde dit van boven af en het is niet uit het volk gegroeid.

Stemmen zijn opgegaan voor de inrichting van tehuis voor oude mannen. De moeilijkheid is dat het niet mogelijk is verzorging en verpleegkrachten te vinden. De Gouverneur deed een beroep op de Bonairiaanse meisjes om niet alles aan de Zusters over te laten, maar zelf haar handen uit de mouwen te steken en mede te helpen aan dit mooie werk en door eigen kracht een inrichting voor oude mannen mogelijk te maken. Verpleegsters en ook vroedvrouwen dienen uit de bevolking zelf te komen en niet van buiten af. De bevolking moet werkelijk helpen.

Pastoor Brenneker sprak het slotwoord en dankte den Landvoogd en Mevrouw Kasteel voor hun komst en drukte de hoop uit, dat het nieuwe gesticht moge bloeien en dat de mogelijkheid bestaat hieruit ook een mannengesticht te zien groeien.

Na afloop van de plechtigheid kwamen de genodigden samen in de wachtkamer van het ziekenhuis waar de Zusters verversingen ronddienden.

De landvoogd bracht later een bezoek aan het kamp.

Naar Rincon.

Vrijdagmorgen vertrokken de Gouverneur en Mevrouw Kasteel, vergezeld door het Statenlid den Heer Gerharts en den landraad den heer Hellmund, den gezaghebber den heer J. Paap en Mevrouw Paap—Eman naar Rincon. Onderweg werd eerst een bezoek gebracht aan de plantage Fontein, een der mooiste plekjes van Bonaire, waar een bron het landschap in een ware lusttuin heeft omgetoverd en waar papegaaien en andere vogels tussen de brede bladen nestelen. Vandaar ging de tocht naar het dorpje Rincon.

Aan de ingang van het dorp stonden de schoolkinderen ter weerszijden van de weg opgesteld en riepen den Gouverneur en Mevrouw Kasteel een hartelijk welkom toe. Pater Weenink, Pastoor van Rincon, begroette den Gouverneur, waarna een meisje Mevrouw Kasteel een geborduurde kussen aanbood, gesierd met de Nederlandse kleuren en waaronder de text stond: „De vlag die ik liefheb".

De gasten gebruikten een verversing in de pastorie en keerden om 11 uur weer naar Kralendijk.

Om 12.45 uur vertrokken de Gouverneur en zijn gezelschap, uitgeleide gedaan door dezelfde commissie die hem ontving, met het gewone lijntoestel van de K.L.M. naar Willemstad (RPD).

RECTIFICATIE.

In het bericht over de aankomst van den Gouverneur op Bonaire stond bij de commissie van ontvangst vermeld de heer J. Paap, Mevrouw Paap en de heer Eman. Dit moest zijn de Heer Paap en Mevrouw Paap—Eman (RPD).

GELD OF VRIJE VERKIEZINGEN.

In aansluiting op wat wij gisteren meldden, verneemt de AP thans, dat de Britten $ 16.000.000 in baar goud, toebehorend aan Polen, zullen vasthouden, tenzij de Polen garantie kunnen geven, dat er vrije verkiezingen worden gehouden. Engeland oefende in zijn nota scherpe critiek op het referendum, dat in Juni jl. in Polen is gehouden. Het vraagt dat alle democratische en antinaziepartijen in Polen mogen deelnemen aan de verkiezingen (Londen. (AP) 23.8).

TURKSE OFFICIER VASTGEHOUDEN.

In een officiële verklaring welke de Joegoslavische regering heeft uitgegeven, deelt zij mede, dat twee uren voor het Noordamerikaanse ultimatum binnenkwam, de passagiers en bemanningsleden van het Noordamerikaanse vliegtuig werden vrijgelaten. Alleen een Turkse officier werd vastgehouden, omdat bij onderzoek zou gebleken zijn dat zijn vlucht over Joegoslavië niet op toeval berustte (Parijs. (AP) 23.8).

In Wenen wordt tegengesproken, dat Noordamerikaanse vliegtuigen voor deze meest Oostelijk gelegen militaire basis der Noordamerikanen, voortaan door gewapend escorte zullen worden vergezeld. Wel zal men voortaan heel Oost-Europa omvliegen om incidenten met dodelijke afloop te voorkomen.

Wel werd bekend, dat de weg naar het Tullin-vliegveld der Noordamerikanen, op een goede 30 km. bewesten Wenen, soms niet te bereiken is, omdat de Russen in wier zone het vliegveld eigenlijk ligt, de straat afsluiten. Tweemaal gebeurde het dat Russische vliegtuigen een Noordamerikaanse vliegtuig een eindweegs volgden, maar aanvallen deden ze niet (Wenen. (AP) 23.8)

De Noordamerikaanse consul in Zagreb telefoneerde dat wegens het slechte weer een bezoek aan het neergeschoten vliegtuig nog niet mogelijk is geweest (Washington. (AP) 23.8).

DINER VOOR PINERO.

Het comité dat het banquet ter ere van Puerto Rico's nieuwen president Piñero voorbereidt deelde mede, dat het Maandag in aanwezigheid van honderden disgenoten zal worden gehouden in New York. Behalve alle leidende Puertorikijnen te New York zullen ook senatoren als Mead, Burgemeester O'Dywer e.a. aanzitten (New York. (AP) 23.8).

LITWINOF AFGETREDEN.

Maksim Litwinoff, de Sovjetambassadeur in de Verenigde Staten, is ontheven van zijn functie als waarnemend minister van buitenlandse zaken. In zijn plaats werden twee nieuwe benoemd: Gusev, de sovjet-ambassadeur in Londen, en Yakov. Alexandrovitsj Malik. Malik komt in de plaats van Solomon Abramovitsj Lozovsky, die vorige maand ontheven werd en benoemd werd tot chef van de regeringspersdienst (Moskou. (AP) 24.8).

JEZUIETEN HET VOLGEND JAAR.

De Osservatore Romano deelde mede dat de heiligverklaring van de Jezuïeten Pietro de Britto en Barnardino Reli, tot het volgend jaar is uitgesteld (Vaticaanstad, (AP) 24.8).

GEEN KOLONIAAL BESTUUR MEER.

Dr. Hubertus J. van Mook verklaarde op een persconferentie, dat binnenkort de onderhandelingen worden hervat met de republikeinse autoriteiten. Voor het einde van het jaar zullen de Britse troepen door Nederlandse vervangen zijn; weldra zal ook de onderbroken evacuatie worden hervat. In September zal een Commissie Generaal, bestaande uit drie leden in Nederlands Indië aankomen. Dr. van Mook verzekerde, dat geen fundamentele wijzigingen zullen worden gebracht in de Nederlandse politiek.

Niemand heeft de bedoeling het koloniaal systeem weer in te stellen. De Nederlandse regering is vast besloten Indië tot een zich zelf besturend land te maken, maar dit kan het beste gedaan worden door het werk te beginnen binnen het kader van het Koninkrijk en daaruit op te bouwen maar een zelfbesturend land.

De besprekingen zijn vertraagd door een geschil onder de republikeinen in het binnenland, maar de laatste berichten geven weer nieuwe hoop. Dr. van Mook staat optimistisch tegenover de mogelijkheid van een parlementaire goedkeuring; er is wel verzet in de Staten Generaal, maar dit verzet geldt voornamelijk de gevolgde methode; de meeste leden van de oppositie willen zeker niet terug naar 't koloniaal systeem. (Aneta, Batavia, 24.8).

IDENBURG NAAR DE OOST.

Dr. P. Idenburg secretaris generaal van het departement van Overzeese Gebiedsdelen en gewezen Gouvernements-Secretaris van Ned. Indië vertrekt binnenkort naar Indië waar hij een gedeelte van de taak van de Lt. Gouverneur Generaal, dr. van Mook, zal overnemen, opdat deze zich meer kan wijden aan zijn taak als lid van de Commissie Generaal en de voorbereiding van de komende Rijksconferentie (Aneta)

NAAR BATAVIA.

Lord Killearn is van plan met enkele leden van zijn staf naar Batavia te vertrekken teneinde te onderzoeken of het gewenst is dat de Britten als bemiddelaars optreden bij de Nederlands-Indonesische besprekingen. In Britse kringen meent men dat een critiek punt in de onderhandelingen bereikt zal worden wanneer de Commissie Generaal arriveert begin September (Aneta)

OP ONDERZOEK.

Luitenant Kolonel Shariff Hamid II Alkadri, sultan van Pontianak zal deze week naar Nederland vliegen teneinde de politieke toestand in Nederland te onderzoeken en de Nederlandse Regering op de hoogte te stellen van de toestand in Nederlands-Indië, vooral ten opzichte van de conferentie van Malino.

De Sultan, die buitengewoon adjudant is van de Koningin vergezelde dr. van Mook naar Nederland, toen deze deelnam aan de Nederlands-Indonesische besprekingen in Nederland.

VAN BIJLANDT IN DEN HAAG.

Dr. W. Graaf van Bijlandt, diplomatiek adviseur van dr. van Mook is in Nederland aangekomen teneinde verslag uit te brengen over de jongste ontwikkelingen in Nederlands Indië. (Aneta, den Haag, 24.8).

HOLL. BANK UNIE WIL HAAR KAPITAAL VERHOGEN.

De directie van de Hollandse Bank Unie publiceerde een verslag over de boekjaren 1939—'40 t/m 1944—'45, met de daarbij behorende afzonderlijke balansen. Zij gaf hierin als haar mening te kennen, dat de voortdurende stijging van het balanstotaal een uitbreiding van de „eigen middelen" wenselijk maakt. Het ligt dan ook in de bedoeling, spoedig na de vaststelling van de zes balansen over te gaan tot een kapitaals-uitgifte, waardoor het geplaatste kapitaal der vennootschap van f 6 tot f 10 millioen verhoogd zou worden, waarnaast dan een openbare reserve van f 5 millioen tegen vroeger f 3 millioen zou paratseren.

Over genoemde boekjaren werd in totaal 32% dividend gedeclareerd, waarop 12% is betaald. Voorgesteld wordt, de resterende 20% op 28 Aug. a.s. in contanten betaalbaar te stellen.

NEDERLANDSE RECHTBANK IN ENGELAND ONTBONDEN.

De Nederlandse rechtbank, die tijdens de oorlog, op Brits grondgebied werd opgericht, is thans naar officieel gemeld werd, ontbonden (Aneta).

A. H. HASSELMAN ZAAKGELASTIGDE TE BOEKARST.

Naar de NRCt meldt, ligt het in de bedoeling, dat de heer A. H. Hasselman, eerste ambassadeurssecretaris te Londen, binnenkort als zaakgelastigde in Roemenië zal gaan optreden, ter opvolging van den voor Belgrado bestemden heer H. Ch. M. Dozy.

£ 900 PER MINUUT.

Naar de „Daily Graphic" meldt, kost de Royal Air Force de Britse natie op het ogenblik £ 900 per minuut. Volgens het blad wordt de Raf vooral in technisch opzicht grondig gereorganiseerd.

De onzedelijkheid van de dienstplicht — X

Het Getuigenis der Geschiedenis.

door

JOHN J. HUGO PR.

GEEN STEUN IN DE H. H. SCHRIFT.

Onze algemene conclusie, die rechtstreeks volgt uit leerstellige beginselen en uit rechtstreekse beschouwing van de toestanden, die ontstaan door de dienstplicht, wordt bevestigd door het nagaan van de geschiedenis en oorsprong van de zogenaamde plicht om de dienstplicht te aanvaarden.

Het is zeker merkwaardig, dat gedurende het grootste gedeelte van de Europese geschiedenis, — daarbij niet te vergeten de tijden waarin de mens godsdienstiger was en daardoor zich ook meer bewust van zijn zedelijke verplichtingen — men zich van zulk een plicht niet bewust was. … …

De vaderlandsliefde was niet onbekend, ook niet het moreel plichtsbesef maar tot anderhalve eeuw terug was er geen dienstplicht in christelijk Europa.

De invoering daarvan en het bewustzijn van de zedelijke verplichting waarop hij zou steunen, hebben niet alleen zeer lang moeten wachten, maar zij waren merkwaardig genoeg de producten van een eeuw die uitermate ongodsdienstig was en „wetenschappelijk" onzedelijk was.

In Israël geen dienstplicht.

Wanneer men de oorsprong zoekt van deze zogenaamde zedelijke verplichting, zal men redelijkerwijze het beste naar enig spoor daarvan kunnen zoeken in de geschiedenis der Joden, aangezien onder het Oude Verbod God den Israëlieten herhaaldelijk gebood om de wapenen op te nemen voor een oorlog.

Maar juist daar vinden wij er geen spoor van. Sommigen, die weigeren de goddelijke zending van het oude Joodse volk te aanvaarden, zeggen in zijn intocht in het Beloofde Land een vroeg voorbeeld van de „gewapende natie" te zien.

Afgezien nu van het feit dat deze intocht door de Voorzienigheid duidelijk gericht was op een niet-militair doel, daar blijft nog het feit dat het Oude Testament uitdrukkelijk eiste dat de militaire dienst geheel vrijwillig zou zijn.

De krijgswetten hielden uitdrukkelijk vrijstelling in van gehuwden, landbouwers en verloofden. (Deut. 20,8), zodat de beginselen welke wij in Hoofdstuk II van deze verhandeling uiteenzetten, steun vinden in de Heilige Schrift. Deze wetten gingen zelfs veel verder, door „den bangen en vreesachtigen" toe te staan thuis te blijven in tijd van oorlog. (Deut. 20, 8).

Toch waren de oorlogen der Joden zeer zeker verplichtingen, uitdrukkelijk door God zelf bevolen.

De zijde van de Voorzienigheid.

Ondanks dit alles is er in het Oude Testament geen steun voor die leer te vinden, welke het „theologisch" (!) fundament en raison d'être van het moderne militarisme zou vormen, nl. dat „De Voorzienigheid aan de zijde staat met de meeste bataljons". Het Oude Testament leert ons in feite juist het tegendeel: „Als ge tegen uw vijanden te velde trekt en ge ziet, dat hun paarden, wagens en voetvolk talrijker zijn dan die van u, dan moet ge ze toch niet vrezen. Want Jahve uw God, die u uit Egypte heeft gevoerd, is met u." (Deut. 20,1).

De geschiedenis van het Oude Testament — het geval van Gedeon bijvoorbeeld — toont aan hoe getrouw God Zijn beloften in deze nakwam.

Ofschoon dus beweerd wordt dat de verplichting om de dienstplicht te aanvaarden een godsdienstige basis heeft, is het in feite zeer ongodsdienstig uit dit oogpunt beschouwd, aangezien het geheel de afhankelijkheid van de Voorzienigheid uitsluit, welke God eiste zelfs in de tijd waarin Hij uitdrukkelijk de oorlog goedkeurde.

HET GETUIGENIS VAN HET NIEUWE TESTAMENT

Als wij geen spoor vinden van de dienstplicht in het Oude Testament, waar de oorlog duidelijk door de Voorzienigheid werd goedgekeurd, dan zullen wij a fortiori geen bevel of goedkeuring daarvan in het Nieuwe Testament vinden.

In het Nieuwe Testament vinden wij in het geheel geen goedkeuring van de oorlog, gelijk in het Oude Testament; geen bevel om ten oorlog op te trekken, geen regelen voor het voeren van oorlogen: een veelbetekenend stilzwijgen met het oog op de belangrijkheid van de oorlog in de geschiedenis van het uitverkoren volk.

De reden hiervan is, gelijk Origenes reeds aantoonde [1]) dat met de komst van Jezus, de biezondere voorzienigheid Gods niet langer beperkt bleef tot één volk maar heel het mensdom omvatte.

Het Oude Testament was nationalistisch; het Evangelie was algemeen. Vandaar: „er bestaat geen Jood meer noch Griek" (Gal. 3, 28), maar alle volken zijn gebonden „in een lichaam", dat is Christus (Eph. 2,16).

Daarom zijn nationale oorlogen niet meer nodig, geen reden om een biezondere natie te beschermen tegen alle andere: Gods verlossingsplan zoals in het Nieuwe Testament geopenbaard omvat alle volken.

Bovendien werd met Christus' komst de openbaring voltooid, de sluizen der goddelijke genade werden geopend voor het gehele mensdom, de menselijke natuur zelve werd vernieuwd en herschapen: vandaar dat de mensen zich met elkander moeten verzoenen op een hoger plan. Met de wapenen des geestes — gebed en boete, kunnen zij de oorzaken van de oorlog verwijderen; door genade en liefde zullen zij in staat zijn een blijvende band tussen elkander te vestigen en ook den heiden te bekeren: „Zijn iemands wegen Jahve welgevallig, dan zal Hij ook zijn vijanden met hem verzoenen." (Spreuken, 16,7).

….wat Godes is,

Het is waar, dat Jezus ons geleerd heeft om aan den keizer te geven wat des keizers is. Maar Hij heeft ons ook geleerd om niet aan den keizer te geven wat Gode toekomt; en in de dienstplicht tracht, gelijk wij gezien hebben, de keizer te nemen wat Gode toekomt.

Daarom was in de christelijke middeleeuwen de krijgsdienst vrijwillig.

In die tijd was de oorlogsvoering absoluut beperkt — in physieke uitgebreidheid, in verwoestingskracht en bovenal door de gebondenheid aan zekere zedelijke normen.

* Dit lijkt ons wel wat sterk. De beestachtigheid van de oorlog was in de Middeleeuwen minder grootscheeps maar zeker even barbaars als thans. — Red. Amigoe.

Zonder overdrijving kan men zeggen dat men in de Middeleeuwen in het Heilige Roomse Rijk al heel ver ging, zelfs op politiek gebied, in de richting van de verwezenlijking van het Christelijk ideaal van een internationale gemeenschap, zoals Christus leerde in Zijn leer over het Mystieke Lichaam. Daardoor werden de voornaamste oorlogen van die tijd gevoerd tegen niet-christelijke volken, B. v. de kruistochten; want, — met enkele opmerkelijke uitzonderingen, gelijk St. Franciscus van Assisi — zagen zelfs de middeleeuwers, tenminste in de practijk, niet in, dat alle volken aan Christus toebehoren en veeleer bekeerd, dan met de wapenen bestreden moesten worden.

Kruistochters waren vrijwilligers.

Aan de kruistochten die tegen de ongelovigen optrokken, namen uitsluitend vrijwilligers deel.

De Heilige Bernardus die al zijn welsprekendheid en theologische kennis aanwendde om kruistochters te werven voor twee kruistochten,[2]) dacht er niet aan om de mensen te dwingen ten oorlog op te trekken, ofschoon hij de zaak beschouwde als een heilige zaak en de plicht als een godsdienstige plicht. Hetzelfde geldt voor de gehele Christelijke tijd. De Kerk, die door de liberalen voorgesteld werd als de vijandin van de vrijheid (en natuurlijk staat haar wereldlijke gedragslijn altijd historisch onder invloed van de tekortkomingen van haar leiders en van elk biezonder tijdvak), heeft toch steeds de persoonlijke vrijheid beschermd, terwijl de Franse Revolutie, die beweerde dat zij de vrijheid had uitgevonden, haar juist begon te vernietigen en de stoot gaf voor de schandelijke slavernij van het militairisme.

MACHIAVELLI EN DE FRANSE REVOLUTIE.

Zowel de natuurlijke zedenleer als de moraaltheologie hadden reeds een lange geschiedenis in Europa achter de rug, en wel het meest invloedrijke deel van haar geschiedenis, voordat de dienstplicht of een daaraan ten grondslag liggende zedelijke plicht bekend waren. De dienstplicht verscheen op het toneel toen de invloed der Kerk haar hoogtepunt voorbij was en zich in een dalende lijn bewoog, toen het Christendom werd verdrongen en het saecularisme naar boven kwam.

In een woord, de dienstplicht is een oude en barbaarse instelling eeuwen lang door de invloed der Kerk onderdrukt, die weer de kop opstak op de ruïnes van het Christelijke Europa. Merkwaardig genoeg, is ook hij een vrucht van de Renaissance, als een gedeelte van de Europese beweging die het heidense verleden wilde doen herleven.

De herleving daarvan in onze tijden is daarom een blijk van terugkeer naar de heidense godsdienst, de staat-verheerlijking en het heidense ideaal van de gewapende natie.

Voor een studie van het proces waarin het heidendom naar het absolutisme en naar de staatsvergoding overging, zie Maritain, „Godsdienst en cultuur".

Machiavelli.

Machiavelli was de eerste moderne die de algemene dienstplicht voorstelde. De moderne opvatting van de oorlog, die zich onderscheidt van de Middeleeuwse oorlogsidee, neemt bij hem een aanvang. Dit is de opvatting van de onbeperkte oorlog, onbeperkt , in physieke zin door de uitgebreide vernietiging die hij teweeg brengt, in zedelijke zin, door zijn verwerping van iedere zedelijke beperking.

Inhaerent ook aan de moderne oorlogsidee is het aanwenden van de oorlog, niet als laatste en uiterste middel, hetgeen door de traditionele zedenleer vereist werd, maar als een normaal middel om nationale macht en „eer" te behalen, als diplomatieke (goedkope!) middelen falen.

Machiavelli, een ware zoon van de Renaissance, moest om een voorbeeld in zijn studie over de oorlog wel teruggrijpen op het oude Romeinse heidendom aangezien hij geen voorbeeld vond in de Christelijke tijden.

In deze omgeving van neo-paganisme, welke op cynische en weloverwogen wijze iedere Christelijke gedachte uitsloot, werd de idee van de algemene dienstplicht geboren.

Christelijke idealen ondermijnd.

Het vervolg van deze zogenaamde zedelijke plicht is minder vreemd dan het begin.

Hoewel door Machiavelli voorgesteld, begon de dienstplicht niet vóór de Franse Revolutie, gelijk wij reeds hebben gezien. Het werkelijk begin, zowel als het eerste ontstaan van de opvatting, kwamen dus voort uit een uitdrukkelijke verwerping van het christendom. Het kwam dus niet voort uit de beschouwing van godsdienstige en zedelijke waarheden, maar integendeel uit de ongodsdienstige stellingen van de Franse Revolutie en de doelbewuste verwerping van Christus' leer. Zij stond van het begin af niet ten dienste van den enen waren God, noch van Jezus Christus zijn Zoon, maar van de godin die de rede heette. Want ofschoon veel goeds uit de Revolutie is voortgekomen is er ook veel kwaads uit geboren en zelfs het goede is niet vlekkeloos. De grote idealen der Revolutie — vrijheid, gelijkheid, broederschap — zijn, in hun zuiverste vorm Christelijke beginselen. Alles wat de Revolutie deed, was deze idealen verlagen en verstoffelijken en hen in deze vorm de wereld insturen.

Het geweld der Revolutie en haar vervolging van de Kerk (hoewel onrechtvaardig op zich) was daarom een passende straf voor die katholieken, die door een geestelijke kortzichtigheid en door eigenbelang gedreven, de waarheid Gods op onrechtvaardig wijze tegenhielden. (Rome, 1, 18) door te beletten dat de ideeën van vrijheid, gelijkheid en broederschap een concrete sociale vorm kregen en een deel werden van het maatschappelijk leven. Maar ook heeft van de andere kant een rechtvaardige Voorzienigheid ervoor gezorgd dat rampspoed en lijden zouden volgen uit de pogingen om deze idealen in hun verlaagde en vervalste vorm ingang te doen vinden.

1) Zie Eppstein, t.a.p. bl. 41—42 . Vandaar dat Origenes zegt dat met het Nieuwe Testament, de wetten, die voor de Joden, als natie bestemd waren, waaronder de goddelijke sanctie van de oorlog, hare kracht verloren.

2) Terwijl de H. Bernardus de Kruistochten als rechtvaardig en heilig beschouwde, was hij van mening dat het voor Christelijke volken een misdaad was om elkaar te bestrijden.

SPORT

K.S.C.

Knockoutwedstrijden: Zaterdag spelen om 15 uur The Western Stars tegen Adelaars; Mobilia tegen Republiek; De Ster tegen Tropiaals.

Zondagmorgen 10 uur Ecuador tegen D.B.O.; Neptunus tegen Dos Caminos; Dosko tegen Union Victory Stars.

Des middags de semifinales en finales.

Zondag om 10 uur Korfbal. Opening van de competitie 1946 met A.K.S. tegen Vite.

KAMPIOENSCHAP-WEDSTRIJDEN JUNIORES ENKELSPEL.

De NALTB organiseert in aansluiting aan de kampioenwedstrijden voor volwassenen ook een tournooi voor Juniores zowel voor jongens als voor meisjes, om het kampioenschap van Curaçao. De wedstrijden worden gehouden op de banen van CSC en Asiento op 30 Augustus de gehele dag, terwijl de eindstrijden op 1 September plaats vinden. De Kampioenen ontvangen een wisselbeker en een persoonlijke prijs. De inschrijving staat voor onze Juniores open bij de Tenniscommissie t/m Zondag, 25 Augustus as.

GOUVERNEMENT VAN CURACAO

DEPARTEMENT SOCIALE- en ECONOMISCHE ZAKEN

LEVENSMIDDELEN

BESCHIKKING VAN ZATERDAG, den 24sten Augustus 1946 No. 531

Het Wnd. Hoofd van het Departement Sociale- en Economische Zaken.

Gelet op:

Artikel 2 lid 3 van het „Prijsopdrijvings- en Hamsterbesluit 1940" (P.B. 1940 no. 44), bekrachtigd bij Landsverordening van den 21sten Augustus 1942 (P.B. 1942 no. 161) en zooals laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Landsverordening van den 28sten December 1945 (P.B. 1946 no. 14);

Hiertoe gemachtigd door Zijne Excellentie den Gouverneur bij Gouvernements-beschikking van den 5den Juni 1944 no. 2759;

HEEFT GOEDGEVONDEN:

I. Als prijs tegen welken „brood" op het eiland Curacao ten hoogste mag worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen:

A. IN DEN KLEINHANDEL:

1. Alle soorten broodjes van 110-130 gram (z.g. „Pan Frances", kleine „Kipachi", „Bolchi", „Dompi", etc.) per stuk...... f. 0.07
2. Alle soorten wittebrood, per 1000 gram............f. 0.60

B. IN DEN GROOTHANDEL:

De kortingen, welke door elke bakkerij afzonderlijk bij levering aan wederverkoopers en | of instellingen op 1 Januari 1945 gewoonlijk werden verleend moeten op de onder A genoemde prijzen in dezelfde verhouding in mindering worden gebracht.

II. Te bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op den 26sten Augustus 1946 en dat zij zal worden bekendgemaakt in de Curacaosche Courant en in de hierna te noemen plaatselijke bladen:

„Amigoe di Corsouw"
„Beurs- en Nieuwsberichten"
„La Prensa" en
„La Union".

Het Wnd. Hoofd voornoemd,

Mr. H. J. M. Hoogeveen.

